Martinus
www.martinus.hu
a Szombathelyi Egyházmegye havilapja

Egyházunk
Szombathelyi önkéntesek a nyárádszeredai gyermekek szolgálatában ► 3. oldal

Egyházmegyei zarándoklat
A május 1-jei zarándoklat úticélja ezúttal Máriaremete lesz ► 13. oldal

A lelkipásztor válaszol
Nem elég megbánni? Miért kell a papnak megvallani a bűneinket? ► 15. oldal

VI. ÉVFOLYAM 4. SZÁM – 2013. ÁPRILIS – ÁRA: 150 FT

Nem verseny

Amikor a nyolc évvel ezelőtti pápaválasztáskor felszállt a fehér füst és emberek ezrei siettek a Szent Péter térre, hogy ott legyenek az új pápa nevének kihirdetésekor, a hatalmas tömeg érkezését látva az egyik televíziós újságíró nagy igyekezetében azt találta mondani, hogy Rómában *„elszabadult a pokol”*. Szerencsétlen kifejezés volt ez a helyzet leírására, hiszen az embereket inkább mennyei boldogság töltötte el.

A mostani pápaválasztáskor is történt egy hasonló elszólás. Jorge Mario Bergoglio életrajza ismertetésének végén az hangzott el egy híradásban, hogy *„megnyerte a pápaválasztást”*. Mintha egy verseny vagy egy politikai választás lett volna. Hát igen, ritkán van konklávé, nehéz ilyenkor a helyes szavakat, kifejezéseket megtalálni.

A pápaválasztás nekem inkább egy szép, ünnepélyes szertartásnak tűnt. Nem csupán arról van szó ugyanis, hogy jó néhány személy kis cédulákra neveket ír fel, hanem a szentmise, az elmélkedés, a közös imádság is része a ceremóniának. Mindaz, amibe bepillantást nyerhettünk, az imádságos lelkületet, a Szentlélekre való figyelést, az isteni útmutatás keresését és az elfogadás alázatát sugallta, ami egyáltalán nem hasonlítható a politikai csatározások hangulatához.

És ha a római pápa megválasztása ilyen imádságos légkörben történik, akkor illő, hogy a katolikus hívek a választás ideje alatt csatlakozzanak ehhez az imához és a későbbiekben is imádkozzanak a Szentatyáért.

[Horváth István Sándor]

Habemus papam!

Hitünkben vannak felfoghatatlan dolgok: tanítások, mint például a Szentháromság, az Eucharisztia, a feltámadás, mind olyan, amiket sohasem fogunk egészen megérteni. Történések, akár személyes életünkben, akár az Egyház életében, amiket nehezen tudunk befogadni, megérteni. Számomra magához a pápaválasztáshoz társuló események is egy kissé érthetetlenek. Százegynéhány bíboros, akiket szinte nem is ismerünk, legtöbbnek még a nevét sem hallottuk, megszavaz maga közül egyet, és már a hírre, hogy felszállt a fehér füst, emberek tízezrei lepik el a Szent Péter teret, nagy-nagy izgatottsággal és annál nagyobb örömmel. Várják a hírt, hogy bejelentsék a nevet. A bíboros nevét, akiről ha a téren összegyűlteket megkérdeznék, bizonyos, hogy a legtöbben még sohasem hallottak, s azt sem tudják, ki az. Mégis felhőtlenül örülnek neki. Aztán megjelenik az erkélyen az új Szentatya, néhány gesztus, pár szó, egy áldás, és máris mindannyian a szívükbe zárták. *„De jó, hogy ő lett a pápánk!”* Érthető ez? Aligha. Mégis valóság. Mégis minden pápaválasztás kapcsán megismétlődik ez a jelenet.

Nyolc évvel ezelőtt e sorok írója is ott volt az Örök Városban, XVI. Benedek pápa beiktatásának idején. Sok százezer ember gyűlt össze akkor is a világ minden tájáról, és mindannyiuk arcán mosoly: csak azért, mert van pápánk. Hol ebben az értelem? Mégis valóság.

Lám, a hit milyen könnyedén fakaszt mosolyt az emberek arcára. Van pápánk! Egy kívülálló számára érthetetlen ez. Kicsit nekünk is, de tudjuk, a hit olykor érthetetlen, mégis örömet ad. Húsvéti öröm ez, az új élet öröme. Tartsd meg, Isten, Szentatyánkat és tarts meg minket is a hit örömében!

[Ipacs Bence]

LITURGIA

Az imaórák liturgiája

A Reggeli- és az Esti dicséret

A Reggeli dicséret és az Esti dicséret az egyetemes Egyház tiszteletreméltó hagyománya szerint a mindennapi zsolozsma két sarokköve: a legjelentősebb imaóraként kell tehát értékelni és végezni őket – figyelmeztet a II. Vatikáni Zsinat.

A Reggeli dicséret célja és rendeltetése a korai órák megszentelése, amint ez sok szövegrészletéből is nyilvánvaló. Napkezdő jellegét igen jól fejezi ki Nagy Szent Vazul: *„A reggeli ima feladata, hogy lelkünk és gondolataink ébredését Istennek szentelje. Semmi más gondunk ne legyen, mint az, hogy felviduljunk Isten gondolatától, amint írva van: »Istenre gondolok és gyönyörűség tölt el« (Zsolt 76, 4). Ne fogjuk a testet se munkára addig, amíg a Szentírás szavát nem követtük: »Uram, tehozzád könyörgök, hangomat már kora reggel hallod, korán reggel hozzád esedezem és várok« (Zsolt 5, 4-5).”* Ez az imaóra, amelyet a felkelő nap fényében végzünk, emlékeztet továbbá az Úr Jézus feltámadására. Ő az igazi világosság, minden ember megvilágosítója (vö. Jn l, 9), az *„igazság Napja” (Mal 4, 2)* és *„felkelő Napunk a magasságból” (Lk l, 78)*.

Az Esti dicséretet alkonyatkor mondjuk, amikor esteledik, és a nap már lemenőben van, hogy lerójuk hálánkat mindazért, amit kaptunk és ami jót tehettünk. A megváltásra is emlékezünk imádságunkkal, amely mint a tömjénfüst száll az Úr elé; imára kitárt kezünk lesz az esti áldozat. Ezt pedig vonatkoztathatjuk arra az igazi alkonyati áldozatra, amelyet Jézus Krisztus szerzett éppen egy estén, a vacsorázó apostolok körében, megalapítva az Egyház számára a legszentebb titkokat. Vagy pedig vonatkoztathatjuk arra az alkonyi áldozatra, amelyet az Atyának ajánlott fel másnap, kitárt karral, az egész világ üdvösségéért. És hogy az örök világosságra összpontosítsuk reményünket, imádkozva kérjük, hogy újra felragyogjon ránk a napvilág, esedezünk az Úr eljöveteléért, amely meghozza az örök világosság kegyelmét.

[Ipacs Bence]

PÉLDAKÉPEK

Szent Adalbert

Szent Adalbert kora, a X. század második fele, a Német-Római Birodalom felemelkedésével és a kelet-német területek evangelizációjának kezdetével esik egybe, amelyből adódóan az összeütközések és a politikai, nemzetiségi feszültségek kora is volt egyben. Ez természetesen nagyban meghatározta a kereszténység terjesztését és az evangélium továbbadásának lehetőségét.

Adalbert életében és személyében is megmutatkozott ez a kettősség, hiszen apai részről szláv nemesi gyökerekkel rendelkezett, anyai részről pedig germán, szász vér folyt az ereiben. Kiváló képességei voltak, amelyre felfigyeltek a családban, és magas világi, politikai pályára szánták. Egy súlyos betegség következtében azonban a szülők változtattak eredeti elképzelésükön, és fogadalmat tettek: ha a fiuk felépül, egyházi szolgálatra adják. Az Úristen elfogadta felajánlásukat, és miután a fiú meggyógyult, Magdeburgban elkezdhette a papi életre való felkészülést. Szerény és visszahúzódó alkata miatt inkább a szerzetesi életforma után vágyódott.

Az élet és a politika azonban mást hozott számára, püspökké szentelték. Ezzel elkezdődött az a folyamatos belső harc, amely egész életét végigkísérte: a csendes magányos életre vágyódás és a különféle politikai, vallási feszültségek és viták küzdelme. Nem volt ereje arra sem, hogy megbirkózzon a még csak félig-meddig civilizált cseh néppel, akiknek az élete tele volt a régi pogány hagyományokkal és babonákkal.

Végül is 988-ban Rómában ment, és belépett egy kolostorba, ahol éveken keresztül élhette az általa elgondolt életet. Később visszatért püspöki székhelyére, majd a Baltikum felé vette missziós útjának irányát, ahol több éven keresztül szolgált. Amikor tovább szeretett volna utazni a litván törzsekhez, pogányok támadtak rá, és társaival együtt megölték.

Lelkipásztori szolgálata nem mondható igazán sikeresnek, de ez talán betudható aszketikus, befelé forduló természetének. Lelki nagyságát és életszentségét azonban nem szabad földi eredmények mércéjével mérni, mert az örökkévalóság fényében nem az számít, amit elértünk, hanem amire törekedtünk. Ebben mutatkozott meg Adalbert igazi nagysága.

Mi, magyarok is hálával gondolunk rá, hiszen ő volt az, aki 994/995-ben hazánkban is járt, és megkeresztelte, valamint megbérmálta Szent István királyunkat.

Kérjük Szent Adalbert közbenjárását, hogy segítsen minket hitünk még jobb megismerésében, az abban való elmélyedésben és a minden áldozat meghozatalára kész hitvalló életben.

[Déri Péter]

Fogjunk össze – segítsünk mi is!

Böjte Csaba, ferences rendi szerzetest nem kell bemutatnunk a Martinus olvasóinak. Nap mint nap hallunk róla. Tudjuk, hogy szegény sorsú családokon, gyermekeken segít. A Szombathelyi Egyházmegyéből is gyakran küldenek adományt a dévai gyermekotthonnak. Dr. Péter Nóra egy fiatal jogász, aki felvállalva az anyagi áldozatot is, évről évre ellátogat barátaival a nyárádszeredai otthonba. Céljuk, hogy elfelejtessék a gyermekekkel a mindennapos gondjaikat. Aki tud, szeretne, bármikor csatlakozhat a szombathelyi kezdeményezéshez. Most Nóri történetét ismerhetik meg az olvasók.

Mikor jártál először Erdélyben?

Az apai nagyapám erdélyi születésű, ennek ellenére 2002-ben jártam csak először Erdélyben egy szervezett csoporttal. Nagyon megfogott a táj, az emberek, azóta járok vissza, amikor csak lehet, több barátom is van ott. Gyerektáborban 2011-ben voltam ott először.

Mikor voltál először Déván?

2003-ban szintén egy szervezett csoporttal jártam Déván, megnéztük a híres dévai várat és jártunk a Dévai Szent Ferenc Alapítvány központjának otthont adó rendházban is, de akkor még semmilyen kapcsolatom nem volt az alapítvánnyal.

Milyen szervezésű az a tábor, amelyen részt veszel, mit kell tudnunk róla?

A Dévai Szent Ferenc Alapítvány Erdély-szerte tart fenn bentlakásos és napközi otthonokat, de van anyaotthonuk, kollégiumuk is. A legtöbb ilyen otthon maga próbál programokat szervezni, hogy a gyermekek minél hasznosabban tudják eltölteni a mindennapokat. A nyári táboroztatás ötlete egy székesfehérvári házaspáré, Hetyey Györgyé és feleségéé. Ők gyűjtötték egész évben az adományokat, hogy augusztusra meglegyen a tábor anyagi háttere, illetve ők toborozták a segítőket is. Én egy székesfehérvári barátnőmön keresztül kerültem a csapatba 2011-ben. Gyuri bácsiék azóta nyugdíjba vonultak, ránk, fiatalokra maradt a feladat, hogy a tábor feltételeit előteremtsük. A tábor teljesen önkéntes alapon szerveződik.

Kik a segítők?

Az anyagi feltételek biztosítása mellett a segítők szervezése is új feladat évről évre, ami hol könnyebben, hol nehezebben megy. Gyuri bácsiék a saját környezetükből hívtak segítőket: pedagógusokat, cserkészeket, de többen járnak/járunk a szabadságunk terhére más területről is. Általában ismeretségi alapon kapcsolódnak be az emberek, így már előre tudjuk, ki mihez ért, ki ügyesebb a sportfoglakozások szervezésében, ki a kézműves munkában. Szombathelyről tavaly hárman csatlakoztunk székesfehérváriakhoz, Ruff Andreától és Békési Csabától nagyon sok segítséget kaptam. Egyébként több helyen mesélték, hogy sok a visszatérő segítő, sokakat megfogott az otthon szellemisége. A gyerekek hamar az ember szívéhez nőnek, nagyon összetartóak, hálásak minden apróságért és mindannyiuk sorsa egy külön történet. Tavaly Szovátán találkoztam egy hölggyel, aki amióta a gyermekei felnőttek, a szabadságából minden évben egy hetet Szovátán tölt, csinálja, ami éppen adódik, ha kell, a konyhán dolgozik, ha kell, az óvodásokra vigyáz.

Mire lenne szükség?

A tábor programjainak szervezéséhez szükségünk van pénzadományokra, hogy eljuthassunk a gyerekekkel strandra, fagyizni, buszjegyet vehessünk és elmehessünk kirándulni. A tábor programja mellett egész évben igyekszünk segíteni az otthon lakóit, így nagy szükségünk van mindennapi dolgokra: sok-sok füzetre, ceruzára, gyurmára, tisztítószerekre, tiszta gyerekruhára, hordható cipőre, működő játékra, labdára. Segítők jelentkezését is várjuk természetesen.

Rövid hírek

António Marto, a portugáliai Fátima-Leiria egyházmegye püspöke meghívta Ferenc pápát Fatimába, a Mária-jelenések 100. évfordulójára tervezett ünnepségekre (2017). A leghíresebb portugál kegyhely vezetője elmondta: mindent el fognak követni, hogy Dél-Amerika első megválasztott pápája ellátogasson hozzájuk.

■

Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere március 14-én állami kitüntetéseket adott át a közélet és a kultúra kiemelkedő képviselőinek, közöttük katolikus egyházi, illetve egyházban dolgozó személyeknek. A Magyar Érdemrend Tisztikereszt kitüntetésben részesült többek közt Mohos Gábor, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia titkára.

■

A Veszprémi Főegyházmegye nagyböjti családos lelki napján Veszprémben Bíró László püspök tartott hasznos tanácsokkal összekötött elmélkedést a hit és a szeretet egymásból forrásozó szerepéről. A főpásztor elmondta: Ha a krisztusi szeretettel való mindennapi találkozáson nyugszik az életünk, akkor szüntelen új horizontot, irányt kapnak mindennapjaink.

Az oldalt összeállította: H. Pezenhófer Brigitta
A hírek forrása: Magyar Kurír

„Fölment a mennybe, ott ül a mindenható Atyaisten jobbján”

Hová is ment Jézus? A mennybe. Hogy jutunk oda? Tamás apostolnak erre megadta a választ Krisztus Urunk: *„Én vagyok az út…” (Jn 14,6).* Vagyis úgy, ha Jézus útján járunk: vele, benne és általa élünk. Jézus mennybemenetele ünnep és nem szomorúság. Miért is? Jézus nem kilép az életünkből, hanem a Szentháromság életébe visz minket. Nem faképnél hagy, hanem előremegy, nem cserbenhagy, hanem helyet készít nekünk, ahová hazavár.

Jézus Krisztus mennybemenetele életünk célját mutatja, a mennyországot. Krisztus úgy megy el, hogy velünk marad. Minden nap felfedezhetnénk, hogy nem vagyunk egyedül, és az, aki velünk van, csupán azt szeretné, hogy már most vele, benne és általa élnénk, vagyis otthon lehetne nálunk az Úr.

Szent Lukács az evangéliumát azzal fejezi be, amivel az Egyházról szóló írását, az Apostolok Cselekedeteit kezdi: Jézus mennybemenetelével. Ezzel hangsúlyt ad az evangélista annak, hogy Jézus a mennyből, az Atyától jött közénk, és emberségünket az Atyához vitte, miközben személyével mindig is az Atyánál volt.

Ez a hitcikkely azon a ponton érintheti meg személyes sorsunkat, hogy megértjük, a mennyország az nem néhány kiváltságos jutalma, hanem a mi otthonunk és éppen ezért elkezdünk mi is a menny felé „gravitálni”. Végül is ránk is igaz, hogy Isten akaratából lépünk bele, születünk ebbe a világba, vagyis „a mennyből jövünk” és az egész keresztény életünk is egy „nagy mennybemenetel”, vágyódás az atyai házba, majd célba érkezés.

Krisztus mindent magával vihetett a mennybe, mert nem volt egyetlen érzése, gondolata, szándéka sem, amely ne lett volna az Atyáéval kompatibilis. Jézus Krisztus minket is magával vihet, akiknek üdvösségéért jött az Atyától, akiket keresztjével megszabadított a bűntől, és kiváltott a halál hatalmából.

Most már csak rajtunk múlik, akarunk-e vele a mennybe emelkedni? Ha igen, akkor úgy kell élnünk, hogy életünk: emberi kapcsolataink, döntéseink, cselekedeteink örökkévalósíthatók legyenek. Az az emberi szeretet nem menthető át az örökkévalóságba, amely Isten törvényein, vagyis az ő szeretetén kívül van, csak az, amely az ő akaratával összhangban van.

A mennybemenetel számunkra mindig aktuális valóság, itt és most zajlik, velünk történik, amikor is elvetünk mindent, ami összeegyeztethetetlen Isten akaratával, és vállalunk mindent, amit az Úr szeretete megkíván tőlünk.

Egyetlen feladatot bízott Jézus az apostolaira mennybemenetelekor: az evangélium hirdetését. Megtudjuk, hogy a tanítványok elfogadták a küldetést és mentek és hirdették az evangéliumot. A mi mennybemenetelünknek is az a feltétele: elfogadni és megcselekedni azt, amire küld minket az Úr.

A misszió kezdete egy búcsúzás, egy elválás-történet. Persze, itt nincs zokogás. Itt nagy öröm van. Mert az apostoli közösség nem a magukra-maradottságot éli át, hanem azt, hogy az Úr velük, mindörökké velünk marad.

A Hit Éve egy felrázás, egy talpra állítás volna a Hitvallás hitcikkelyein végighaladva abból a célból, hogy azok legyünk, akik vagyunk, keresztények. Ahogy egyre jobban megismerjük, megvalljuk hitünk igazságait, úgy egyre hitelesebben is tudjuk majd megünnepelni és vonzó értékként felkínálni.

Jézus mennybe ment és megmutatta az odáig vezető utat, sőt az útitársunkká és úti eledelünkké lett, vagyis a biztos megérkezésünk egy valóságos lehetőség, tartsuk az irányt és közelítsük a célt!

[Dr. Németh Norbert]

Krisztus a mennybe fölmene,
Alleluja, alleluja!
Egeknek élő Istene.
Alle-, alleluja!

Fölnéztek az apostolok,
Alleluja, alleluja!
És zengtek fényes angyalok:
Alle-, alleluja!

„Mit álltok itt, ti férfiak?
Alleluja, alleluja!
Miért-e néma bámulat?”
Alle-, alleluja!

(Hozsanna 95)

Beléptem a nyitott kapun

A Hit Évében két új rovat indult a Martinusban. Az egyikben a hitvallásról olvashatnak, a másikban pedig egy-egy hívő tesz tanúságot arról, hogyan segítheti az ember életét, mindennapjait a hit.

Nyugdíjas pedagógus vagyok, Szentgotthárdon élek. Hívő családban nőttem fel, vallásunkat gyakoroltuk. Pályaválasztásom meghatározta vallásom gyakorlását, hiszen a pedagógusok nyíltan nem járhattak templomba. Ez az állapot nekem megfelelt, nem jártam szentmisére, nem imádkoztam, éltem vasárnap is hétköznapi módon.

1988-ban aztán villámcsapásként ért anyám hirtelen halála. Ez a szomorú esemény kijózanított és visszaküldött a templomba. Csak a puszta jelenlét is sokat segített. Lassan engedett bennem a feszültség, szentgyónást végeztem és szentáldozáshoz járultam. Ez a visszatérés sok pozitív változást hozott az életembe, elsősorban a munkám terén. A vasárnapi szentmiséken részt vettem, de a mélyebb átélés, az öröm érzése hiányzott.

2006-ban egy hitoktató házaspár meghívására jelentkeztem az indiai Mary Usha szerzetes nővér lelkigyakorlatára. Témája a megbocsátás volt. A nővér lépésről lépésre vezetett minket a lelki úton. Életünk fájdalmas, mélyen eltemetett sérelmeit felszínre hozva juttatott el mindenkit a szívbeni megbocsátásra és bocsánatkérésre, a belső megtisztulásra. Sok-sok könny fakadt fel az eltemetett nehézségekből. A könnyek adományáért ma is hálás vagyok az Úrnak. Életgyónást végeztünk, Szentlélek-keresztségben részesültünk és újjászülettünk. Elfogadtam Jézust személyes megváltómnak. Ekkor volt az én megtérésem, beléptem az eddig is nyitott, de számomra zárt kapun.

Rendszeres imádkozó lettem, ha tehettem, hétköznap is mentem szentmisére, ahol átéltem Krisztus keresztáldozatát. Mindig volt felajánlásom a szentmisén, éreztem Jézus jelenlétét.

A következő évi lelkigyakorlaton a nővér – látva lelki gyógyulásomat – háttérimádkozónak választott. Életemet rábízta Istenre, akitől megkaptam a lelki nyugalmat és békét. Nekem és mindenkinek szól Usha nővér intelme, hogy mindig Isten legyen első helyen az életünkben, ne bálványozzunk földi embert, mert akkor sokat fogunk csalódni. Ettől kezdve a szeretet gyakorlása életem részévé lett. Gyakran van a környezetünkben vagy a rokonságban rászoruló, magányos ember, csak észre kell venni.

„Ő vezetett Lourdes-ba lelkileg gyógyulni...”

Hálás vagyok az Úristennek, hogy kivezetett lelki sötétségemből és hitet adott. Mindig éreztem a Gondviselő jelenlétét életemben, ha nem is tudatosult bennem. Ő vezetett Lourdes-ba lelkileg gyógyulni, amikor egy lesújtó igazságtalanság miatt szenvedtem. Ott aztán térdre estem a sok szenvedő beteg láttán, és meggyógyultam.

Zarándoklatokra vittem magammal a betegséggel küzdők kéréseit. Soha nem felejtem el Pio atya gyóntatószékét, ahova én is bedobtam a gondolatban velem lévők leírt vágyait. Ugyanígy Padovában Szent Antalhoz küldtem a betegek kéréseit. Medjugorjéba eljutni mindig a szívem vágya volt, hiszen Mária által lehet igazán Jézushoz eljutni. (Ezt Leányfalun tanultam meg Varga László atyától egy lelkigyakorlaton.) Dicsőség az Úrnak, hogy ide is elmehettem, s azóta rendszeresen imádkozom a rózsafüzért.

Nagy öröm számomra, hogy már kétszer utaztunk Szentgotthárdról Zalaegerszegre tele autóbusszal Medjugorje-napra. Felemelő élmény volt. Lelki napokra és többnapos lelkigyakorlatokra is járok, többnyire egyedül. Bátorítok mindenkit, hogy egyedül is vállalkozzon zarándoklatokra, vegyen részt lelki alkalmakon, mert ilyenkor csak az Úrra fog figyelni, és tökéletesen beteljesedik az, amiért odament.

A Biblia napi olvasmányom lett. Nem mondom, hogy minden gondolatát értem, de a templomi prédikáció, a Katolikus és Mária Rádió hallgatása – sajnos csak interneten lehetséges – hozzásegít a megértéshez. A katolikus sajtó, a lelki könyvek, a napi evangélium olvasása sem marad ki az életemből. Imacsoportba járok, ahol gyakorolhatjuk Isten dicsőítését, a spontán, személyes imát.

XXIII. János pápa gondolatát a magaménak érzem, amikor idézem: *„Szilárdan hiszek abban, hogy az isteni Gondviselés úgy törődik velem, mintha egyedül volnék a világon.”* **[Variné Trifusz Mária]**

A rábahídvégi Szentháromság-templom oltárterítői

A rábahídvégi Szentháromság-templom a megnövekedett igényeknek köszönhetően a 18. században nyerte el mostani formáját. Az átépítés ügyében Rábahídvég földbirtokosai és a szegénysorban élő lakosság összefogott, mert fontosnak tartották, hogy szép templomba járjanak.

Három éve egy pályázatnak köszönhetően templomunk külső felújításon esett át. Sokan úgy gondolták, hogy a szép külsőhöz a templom belső terét is szebbé kellene tenni. Két közösség, a helyi Szentháromság-templom Rózsafüzér Társulatának és a Bertha György Művelődési Ház kézimunka szakkörének tagjai elhatározták, hogy új oltárterítőkkel ékesítik a templomot. Az alapanyagot a néhány éve működő, húsz főből álló Rózsafüzér Társulat finanszírozta. Ők havonta jönnek össze titokcserére a templomban, és a vasárnapi szentmisék előtt rózsafüzért imádkoznak. A hímzéseket pedig a tizenöt ügyes asszonyból álló kézimunka szakkör készítette nagy szeretettel. A sötét téli hónapokat azzal múlatták, hogy fáradságos munkával és több ezer öltéssel elkészítsék a rábahídvégi Szentháromság-templom új oltárterítőit.

A terítők Isten segítségével elkészültek, és azóta méltó helyükre kerültek, hogy ezzel is növeljék templomunk szépségét. És valóban, az új terítők valódi ékkövekként díszítik az elődök által megörökölt oltárokat, a szószéket és a szobrokat.

Az összefogást és a kitartó közösségi munkát látva a faluban többen is felajánlották segítségüket az adventi és a nagyböjti terítők elkészítéséhez, hiszen ők is tudják, hogy templomunk közös kincs, amit csak kölcsön kaptunk elődeinktől, hogy aztán utódainknak tovább tudjuk örökíteni.

[Borsitsné Pásti Rita, Varga Elemérné]

Magyar Arany Érdemkereszt

▲ Varga Ottó esperesplébános az Őrségben teljesített szolgálata, a térségben élők lelki és szellemi életének emelése, a szülőföld értékeinek megismerését szorgalmazó tevékenysége elismeréseként vehette át a kitüntetést. **[Fehér Józsefné]**

Lipót püspök reliefjének megáldása

▲ A Székesegyázat ért 1945. március 4-i bombatámadásra emlékeztek március 3-án. A megemlékező szentmise után Császár István plébános megáldotta Lipót püspök reliefjét, Lessenyei Márta szobrászművész munkáját. **[Salamon Viktória]**

▼ Március Szent József, a Szent Család gondos őrzőjének hónapja. A sárvári gyerekek március 3-án köszöntötték édesapjukat, nagyapjukat vagy nevelőapjukat hálát adva áldozathozatalukért és szeretetükért. **[Dr. Szalainé Horváth Judit]**

Az édesapákat köszöntötték Sárváron

▼ Március 2-án Zalában is elindult az az országos aláírásgyűjtési akció, amelynek célja, hogy az EU tiltsa minden olyan kísérleti tevékenység anyagi támogatását, amely magzatok és embriók megsemmisítésével jár. **[Illés Csaba]**

Aláírás a magzatok védelmében

Március 15-ei megemlékezés a Szikla Szociális Központban

A Szikla Szociális Központ munkatársai az 1848–49-es forradalom és szabadságharc emlékére már hetekkel az ünnepséget megelőzően megemlékezést és kézműves foglalkozást hirdettek.

Összejövetelünket megemlékezéssel kezdtük, majd kézműves foglalkozást tartottunk. A résztvevők fonalból és gyöngyből készíthettek magunknak kokárdát. A vállalkozó kedvűek egy 1848–49-es forradalmi képet ábrázoló puzzle-t is kirakhattak, valamint szellemi totó kitöltésével győződhettek meg tudásukról, amelyben az 1848 márciusában történt események szerepeltek.

A foglalkozás ideje alatt közösen énekeltünk, ezzel még szebbé téve megemlékezésünket. A Szombathelyi Egyházmegyei Karitász Hétszínvirág elnevezésű önkéntes pályázatának kötelékében lévő önkéntesek is segédkeztek a kézműves foglalkozáson. Fontosnak tartjuk a történelmi eseményeinkről és ünnepeinkről való megemlékezést, hiszen ezzel erősíthetjük a hazaszeretet és az összetartozás érzését.

[Kontics Viktória]

Programajánló

április 20. (szombat) 10 óra Bérmálás (Csipkerek, Szent Anna-templom); **17 óra** Bérmálás (Zalaegerszeg, Zárda-templom) • **április 21. (vasárnap) 10 óra** Bérmálás (Zalaegerszeg, Szent Mária Magdolna templom) • **április 23. (kedd) 18 óra** Dr. Martos Levente Balázs *Növeld bennünk a hitet – Nehézségek a hit útján* című előadása (Körmend, Városháza nagyterme) • **április 27. (szombat) 9.30 óra** Egyházmegyei ministránsnap (Zalaegerszeg, Mindszenty József Általános Iskola) • **április 29. (hétfő) 18 óra** Dr. Németh Norbert egyetemi lelkész, főiskolai tanár *Ahol a család, ott a jövő – Család és házasság a XXI. század kihívásai között* című előadása (Szombathely, SEK – Károlyi Gáspár tér 4. A épület); **18 óra** Mindszenty engesztelő imanap (Csehimindszent, Mindenszentek-templom) • **május 1. (szerda)** Egyházmegyei zarándoklat (Budapest-Máriaremete) • **május 6. (hétfő) 10 óra** Egyházmegyei papi lelkinap (Szombathely, Martineum Felnőttképző Akadémia) • **május 11. (szombat)** 24 órás szentségimádás (Krisztus király templom – Kámon) • **május 12. (vasárnap) 10 óra** Bérmálás (Körmend, Árpád-házi Szent Erzsébet-templom); **15 óra** Bérmálás (Kondorfa, Szent Lukács evangélista templom)

Kálváriás ministránsok keresztútja

Nagyböjt 3. vasárnapján gyerekek imádkozták a keresztút állomásait, így emlékezve Jézus kereszthalálára. Nagyböjt minden vasárnapján 15 órakor más-más kálváriás közösség végzi a keresztutat. **[Bejczi Bence]**

Szentségimádás Kissomlyón

Bodorkós Imre szentbeszédében az Oltáriszentségről, mint a bűntől oltalmazó mennyei orvosságról beszélt. A szentmise után közös szentségimádási órán vettünk részt, kifejezve hálaadásunkat. **[Lórántfy Imréné]**

A kőszegi plébánia felnőtt katekézise

Dr. Németh Norbert egyetemi lelkész a II. Vatikáni Zsinat hozadékait hangsúlyozta előadásában, és a zsinati dokumentumok tanulmányozására buzdított, melyek az interneten is elérhetők. **[Schiffer Nóra Teréz]**

Sarkalatos erények

A négy sarkalatos erényt már az ókori görög filozófusok is felsorolják és a Bölcsesség könyvében is megtalálható: *„És ha valaki az igazságosságot kedveli, akkor amit ő elér, az erény: mértékletességre, okosságra, igazságosságra és erősségre tanít. Ezeknél nincs hasznosabb az életben az ember számára." (Bölcs 8,7)*

Okosság: Az igazság megtalálásának képessége

Az ókorban az erények kocsisának tartották. Szabályt, mértéket szabva irányítja a többi erényt. Ez az okosság nem azt jelenti, hogy valaki kiváló matematikából, vagy, hogy pillanatok alatt képes megtanulni a leckét, inkább a bölcsességgel rokon. A különbség a kettő között, hogy az okosság a konkrét helyzetekben ki tudja választani a legmegfelelőbbet, ami az igazságra irányul. A Bibliában az istenfélelem társerénye. Vagyis az okosság elvezet az istenfélelemre. Ellentéte a balgaság, ami az erények megvetését jelenti, s az Isten tiszteletének elhanyagolását.

Jelképe a három arc, mely az emlékezettel, az értelemmel és az előrelátással uralja az időt.

- *Az együgyű minden beszédnek hitelt ad, az okos azonban vigyáz lépésére. (Péld 14,15)*
- *Az okosnak többet használ egyetlen intő szó, mint akár száz ütés a balgára mérve. (Péld 17,10)*

Igazságosság: A szeretettel párosult okosság mértéke szerint mindenkinek és mindennek megadni azt, ami megilleti

Mindenféle emberi közösség alapja. Készségessé teszi az embert, hogy a másik jogait tiszteletben tartsa. De nemcsak a másik emberre vonatkozik, hanem a teremtett világra is. A katolikus teológia a környezetünk tiszteletben tartására egyre nagyobb gondot fordít. Érdekes elgondolkodni azon, hogy mi történik akkor, ha az igazságosság mértéke nem a szeretet.

Jelképe egyensúlyban lévő mérleget kezében tartó nőalak, akinek a szeme be van kötve.

- *Ne használd ki és ne zsákmányold ki embertársadat; a munkás bére ne maradjon nálad másnap reggelig. Ne légy igazságtalan az ítélkezésben. Ne kedvezz a gyengének, és ne engedd, hogy a hatalmas elszédítsen: igazság szerint ítélkezz embertársad fölött. Ne rágalmazd tieidet, és ne törj embertársad vérére. Én vagyok az Úr. Ne táplálj gyűlöletet szívedben testvéred iránt. Fedd meg embertársadat, s akkor nem osztozol bűnében. Ne légy bosszúálló, és ne gyűlölködj néped fiaival. Szeresd embertársadat úgy, mint magadat. (Lev 19,12-18)*

Lelki erősség (bátorság): Erő, hogy kitartsunk az igazság felé vezető úton

Az az erény, mely kitartóvá teszi az embert a jóért folytatott küzdelemben és a szenvedés viselésében. A vértanúk erénye. Fontos, hogy a bátorság nem jelent vakmerőséget. Nem hősködést jelent. A bátorság ellentéte a gyávaság, amikor az ember nem mer kiállni az igazságért. Jelképe az oszlop.

- *Jobb a béketűrő, mint a harcias hős, a magán uralkodó, mint aki elfoglal egy várost. (Péld 16,32)*
- *Ha elhagyod magad, akkor az erőd gyöngeséggé válik a nélkülözés napján. (Péld 24,10)*

Mértékletesség: A helyes cselekedetet jellemzi

Az az erkölcsi erény, mellyel az ember a maga testi és lelki erőit, s a rendelkezésére álló más javakat a természet és az igazságosság rendje szerint használja és adja tovább. Arisztotelész erénytanában az ember cselekedeteit meghatározó etikai erény, mely biztosítja az akarat uralmát az ösztönök fölött.

A mértékletesség az emberi kapcsolatokban önuralmat és a türelmet ad az emberi gyöngeségek viselésére, megakadályozza a szélsőséges megnyilvánulásokat, a természet és a környezet megbecsülésére, takarékosságra nevel. A Szentírás szerint a mértékletesség adja az embernek a józanságot, az éberséget és a megfontoltságot. Segít megtalálni a helyes arányokat a mindennapi életben. Nevelni kell saját magunkban a mértékletesség erényét azzal, hogy megfigyeljük életünket, vagy például segít megtartani a mértéket a napirend.

Jelképe a korsó, melyet egy női alak tart.

- *Ne aludjunk hát, mint a többiek, hanem legyünk éberek és józanok.*
- *Mi azonban, akik a nappaléi vagyunk, legyünk józanok, s öltsük fel a hitnek és a szeretetnek páncélját, sisak gyanánt meg az üdvösség reményét. (1Tesz 5,6-8)*

Ki vár engem?

Rómában történt, hogy az egyik gimnázium tanárán súlyos műtétet kellett végezni, és vérátömlesztésre volt szüksége. Egyik diák a másik után jelentkezett, hogy vért adjon a tanárának. Az orvosoknak hamarosan rendelkezésükre állt a szükséges három liter, és megkezdhették a műtétet. A diákok között több véradó akadt, mint amennyiüknek a vérére szükség lett volna. Ez az eset nagy dicséretet jelent a tanár számára, aki nyilván jó kapcsolatot ápolt a tanítványaival.

Szinte naponta olvasunk véradásra való felszólítást, és igen szép dolog, ha e felhívások eredménnyel járnak.

Sokan azonban nem ilyen segítséget kérnek tőlünk, hanem a szívünk szeretetére várnak. Tedd fel a kérdést: *Kiért élek? Ki vár ma arra, hogy ajándékul kapjon valamit szeretetemből?* Egyszerű a válasz: Boldog akkor leszek, ha elajándékozom szeretetemet, megnyitom szívemet és odafigyelek a mellettem élő, tanuló társamra. Ez a lélek „véradása".

Az oldalt összeállította: Salamon Viktória

Feltámadás négy sorban

„Mondá Jézus: Vegyétek el a követ. Mondá neki Márta, a megholtnak nővére: Uram! már szaga van, hiszen negyednapos. Felelé neki Jézus: Nem mondottam-e hogy ha hiszel, meg fogod látni az Isten dicsőségét? Elvevék tehát a követ. Jézus pedig fölemelvén szemeit, mondá: Atyám! hálát adok neked, hogy meghallgattál engem. Én ugyan tudtam, hogy mindenkor meghallgatsz; csak a körülálló népért mondám, hogy higgyék, hogy te küldöttél engem. Miután ezeket mondta, nagy szóval kiálta: Lázár! jöjj ki. És azonnal kijöve, aki halott vala, lábán és kezén pólyával megkötözve, arca pedig kendővel bekötve. Mondá neki Jézus: Oldjátok föl őt, és bocsássátok el."

János evangéliumából származik a fent idézett bibliai részlet, Lázár feltámasztásának közismert története. A néhány napos halál állapota, az elgördített kő, a gyolcsok, a kendő olyan motívumok, amelyek Jézus feltámadásának előképévé teszik e csodát.

A 20. század nagyszerű költője, az objektív, intellektuális lírát művelő Nemes Nagy Ágnes remek, töprengésre késztető négysorosban gondolta újra a csodatételt:

Nemes Nagy Ágnes
Lázár

Amint lassan felült, balválla-tájt
egy teljes élet minden izma fájt.
Halála úgy letépve, mint a géz.
Mert feltámadni éppolyan nehéz.

Láthatjuk, hogy a költőnő nem a teljes történetet jeleníti meg, az első versor már valaminek a folytatása, ezt jelzi az „amint" verskezdet is. A költemény kizárólag Lázárra fókuszál, arra a percre, amikor visszatér belé az élet. Még nem jött ki a sírból, nem veszik körül szerettei, még nem találkozott Jézussal. A feltámadás magányos pillanatai ezek. Még nem az öröm uralkodik a sorokban, inkább az újraszületés, az újrakezdés nehézsége, fájdalma. A balváll tájéka talán a meginduló szívre utal, a géz szó használata korunkat idézi, annak letépése fájdalommal jár, s fájdalomként összegződik az első mozdulatokban Lázár korábbi életének minden erőfeszítése, fáradtsága is. Jézus visszaadta az életet Lázárnak, de az élettel együtt a fájdalom érzését is újra meg kell tapasztalnia a felébredőnek. Különös az utolsó sor, hiányzik belőle, mire utal az „éppolyan" szó. Ránk, olvasókra marad a kiegészítés: talán mint megszületni vagy meghalni.

Egyes elemzők szerint a tetszhalál az ötvenes években elhallgatni kényszerülő írókra vonatkozik, azokra, akik nem voltak hajlandók az akkori politikai rendszert szolgálni munkáikkal. Az évtizednyi mellőzöttség, a pálya megtörése, az önbizalomvesztés után kellett újra megszólalniuk, érvényes mondanivalóval visszatérniük a még mindig bizonytalan értékrendű szakma élvonalába.

Nemes Nagy Ágnes (1922–1991) magyar költő, műfordító, esszéíró

Az üzenet persze ennél egyetemesebb. Még bizonyára sok mindent sugall a megmozduló és felülő Lázár első perce az olvasónak. Ilyenkor látszik, hogy egy mesterien megírt négysoros nem is olyan rövid. **[Szauer Ágoston]**

Mozaikszemek a szombathelyi Szent Márton-templom történetéből

A barokk templom építőmestere

Carlo della Torre szerződése

Miután 345 évvel ezelőtt – március 10-én – Batthyány Erzsébet kegyesen magára vállalta a domonkosok új templomának építési költségeit, a következő hónap végén – 1668. április 26-án – a munkák kivitelezésére szerződést kötött Carlo della Torre olasz építésszel. Ki is volt ez az alig ismert mester, és miért éppen rá esett a nagyságos alapítónő választása?

Carlo della Torre magánéletéről alig tudni valamit. Így például arról sincs értesülésünk, hogy pontosan hol és mikor látta meg Itáliában a napvilágot, miként arról sem, hogy hol és mikor hunyta le végleg szemeit.

Szakmai útjáról csak annyit tudni biztosan, hogy a Batthyány család építészeként működött. Erzsébet grófnő bátyja, Ádám gróf megbízásából a nagy kiterjedésű Batthyány-birtok több pontján dolgozott, Rohoncon, Szalónakon, Csákánydoroszlón, Körmenden, Németújváron és Borostyánkőn is. Miután Ádám 1659-ben meghalt, szinte természetes volt, hogy húga az eddig is jól bevált mesterhez ragaszkodott. A munkák közvetlenül a szerződés megkötése után, még 1668-ban elkezdődtek és végleg pedig csak 1674-re fejeződtek be.

Magát az olasz és német nyelven elkészített szerződést az Országos Levéltár őrizte meg számunkra, ahol azt a korábban Szombathelyen működő Horváth Tibor Antal premontrei tanár találta meg. Ebből kiderült, hogy a megállapodást a Szent Márton-kolostor priorja és konventje az alapítónőt képviselő vasvári prépost jelenlétében kötötte meg az építőmesterrel a meglévő – ám azóta sajnos elveszett – tervrajz alapján.

A szerződés az alábbiakra tért ki: Az építkezéshez magának a mesternek kell felvennie a kellő számú munkást, és neki is kell kifizetni őket. A rendház viszont köteles saját embereivel kiásni az alapokat és a régi törmeléket kitermelni, továbbá minden anyagot és eszközt a kolostornak kell a mester rendelkezésére kell bocsátania. Torre mesternek fáradozásáért, kiadásaiért és a munka elvégzéséért 1200 rajnai guldent ígértek, továbbá napi árfolyamon 12 birodalmi tallért, 40 nagy mérő gabonát (aminek egyik fele búza, másik fele rozs) és végül 2 startin bort. Kikötötték továbbá, hogy az építkezés teljes befejezésekor egy rend ruhához való jó anyagot kap majd. A rendház továbbá a mesternek és pallérjának enni- és innivalót ad, lovának ellátást, neki magának és embereinek pedig szállást biztosít.

A szerződést végül saját kézjegyével és pecsétjével Batthyány Erzsébet, Kondorai Tamás vasvári prépost, továbbá Miksicz Péter, a szentmártoni domonkos konvent vikáriusa látta el. A szerződéshez később csatolták a kifizetett összegek listáját, amiből kiderül, hogy 1668. június 3-tól október 27-ig a mesternek 276 forint 36 krajcárt, 1669-ben 398 forintot, 1670-ben 415 forintot, 1672-ben pedig 42 forintot fizettek ki. Ez mindösszesen 1131 forint 36 krajcárt tett ki.

A szerződés alapján 1668 és 1672 között elvégzett munka emlékét a templom főbejárata felett ma is látható építési felirat örökítette meg az utókor számára.

[Kiss Gábor]

Szent Márton élete

Sulpicius Severus felkeresi Szent Mártont I.

Egyházmegyénk szülöttének és védőszentjének életrajzát Sulpicius Severus (363 k. – 420 k.) írta meg *„Vita Martini"* (Szent Márton élete) címen. Rovatunkban ebből közlünk részleteket.

Amikor egyszer hallottam hitéről, életéről és erényéről, vágy támadt bennem, hogy lássam, és örömmel szántam rá magam a zarándoklatra, hogy felkeressem, részben azért is, mert már erősen élt bennem az a szándék, hogy megírjam az életrajzát. Tőle magától tudakozódtam, amennyire kérdezni lehetett, másrészt azoktól értesültem a történtekről, aki tanúi voltak vagy tudtak róluk.

El se hinnék, hogy mekkora alázattal és milyen szívélyesen fogadott! Nagyon szerencsésnek tartotta magát, és örvendezett az Úrban, hogy annyira megbecsültem őt, hogy vállalkoztam az utazásra. Alig merem bevallani, hogy engem, nyomorultat arra méltatott, hogy meghívott a szent étkezéshez, és kezemre ő öntött vizet, este pedig ő maga mosta meg a lábamat. Nem volt bátorságom arra, hogy ellenkezzem és hogy tiltakozzam, mert tekintélyével úgy hatott rám: bűnnek éreztem volna, ha ellentmondok.

Dr. Werner Alajos atya tisztelete

Az idei egyházmegyei zarándoklat május 1-jén Budapest-Máriaremetén lesz Werner Alajos zenetudós, egyházmegyénk szülötte halálának 35. évfordulójáról is megemlékezve. A kommunista rezsim alatt meghurcolt papunk földi maradványait 2003-ban Máriaremetén, a kegytemplom melletti kertben temették újra.

Halála után 35 évvel is sokan csillogó szemmel emlékeznek a szent életű, nagyszerű papra, Werner atyára, akit az istenszeretet közvetlenségének eksztázisa, öröme mindig lelkesített, még az igazságtalan elítéltetésének ötéves börtönideje alatt is. Aranymiséje alkalmával, szívének, lelkének legmélyebb vallomását hallhatta a máriaremetei bazilikában összesereglett hívő tömeg: *„Ötéves szenvedésemet nem adnám oda ötéves római tartózkodásomért!"*

Werner atyát senki sem bélyegezte így: a muzsikus. Kiváló pap volt, ő vezényelte a szombathelyi Székesegyház 120 tagú kórusát, a *Schola Cantorum Sabariensis-t,* szebbnél szebb zeneműveket írt, egyházzenei előadásokat tartott. Teológiai tanár volt, pasztorálteológiát és szociológiát tanított.

Egyházmegyénk másik kiválósága, igazi jó barátja és tanártársa, dr. Székely László így emlékezik meg róla: *„Buzgó lelkipásztor volt. Lelkigyakorlatok tartására is mindig szívesen vállalkozott. Megcsodáltuk, hogy hogyan tudott imádkozni. Nem úgy, hogy szent érzelmek mámorában fennen csapongott volna, hanem ahogyan átadva magát Istennek, és lelkének minden energiáját oda összpontosította, ez ragadott meg mindenkit, aki áhítatba merülve látta őt."*

Werner atya önmagáról szinte megfeledkezve, egészen Istennek élt és embertársainak szolgált. Szobájában talán csak egy váltás ruhát lehetett felfedezni. Minden, amit kapott, a szegényeké lett.

Egykori kispap növendékei is szeretettel emlékeznek rá. Bárdosi Jenő hajdani káldi plébános kiemeli, hogy *„atyai jó barátja lett tanítványainak. A vele való beszélgetésből kitűnt, hogy valóban őszinte öröm volt számára azt látni, hogy volt tanítványai hűségesen kitartanak szent hivatásukban."*

Falusi József, egykori gellénházi plébános így emlékezik: *„Szabadidejében a Székesegyház valamelyik gyóntatószékében ült. Szívesen mentek hozzá a hívek, különösen a fiatalok."*

Werner atya életében nem volt üresjárat. Szatmári József, volt ikervári plébános ezt jegyezte fel Loizi atyáról: *„Amikor figyelmeztették a túlhajszolt munka ártalmaira, azt válaszolta: Nem kell mindenkinek végelgyengülésben meghalnia."*

Jómagam 1974-ben, a Budapesti Központi Szemináriumban találkoztam először Werner atyával, amikor elénekelhettem előtte egy karácsonyi organumot dr. Bucsi László énektanárunkkal. Felejthetetlen volt Loizi atya finom közeledése. Szeretettől áradó spiritualitása egészen meghatott. Arcán tükröződött az igazságtalan és jogtalan börtönbüntetés türelmes áldozata. Hamarosan Máriaremetén is találkoztunk. Ott egy olyan szobában találtam, ami alig különbözött egy börtöncellától. Legfeljebb a félhomályban rejtőzködő zongorája és a hívek szétosztásra váró adományai sejtették, hogy Loizi bácsi már nem egy börtöncellában lakik. Annak ellenére, hogy benne a magyar egyházi zene egyedülálló zsenijével találkozhattam, egy szent életű aszkéta pap tekintete sugárzott felém.

Pappá szentelésem után sem feledkezett meg rólam: *„Reméltem, hogy ezt az évet* (1977) *a szemináriumban töltöd, ahogy Püspök atya kilátásba helyezte, de az Úr másképpen rendelkezett! Adja meg a kegyelmét, hogy ez mindenképpen a javadra váljék."*

Még súlyos betegségében is rendőri felügyelet alatt állt, mégis megtalálta a módját, hogy a zongoráját nekem ajándékozza. 1976-ban, sok remekműve után megírta egyházmegyénk számára

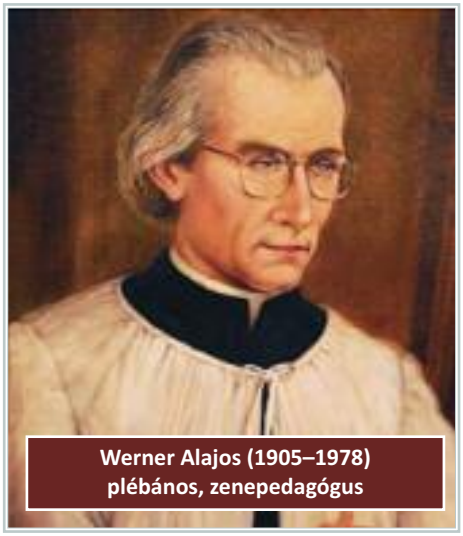

Werner Alajos (1905–1978) plébános, zenepedagógus

a *„Laudes Sancti Martini"* kantátáját kórusra és zenekarra, ami ez ideig (2013) még nem szólalhatott meg.

1976-ban még nem gondoltuk, hogy 1978-ban már a temetésére megyünk Budapestre, a Farkasréti temetőbe. A temetési szertartás megkezdése előtt már két órával hatalmas tömeg várakozott. Dr. Szakos Gyula püspök atyával közvetlenül a ravatala mellett állhattam, és a ravatalon megcsodálhattam átszellemült, kisimult arcának égi üzenetét: *„Jézusomnak szívén megnyugodni jó."* Rengeteg ember imádkozott együtt a temetési szertartáson, melyet dr. Lékai László bíboros, prímás, esztergomi érsek vezetett hat püspök közreműködésével, a gyászbeszédet pedig dr. Székely László apátplébános mondta.

Werner Alajos atya kiváló pap, teológiai, valamint ének-zene-egyházzene tanár, a gregorián ének és a klasszikus polifónia identikus előadásának ma is túlszárnyalhatatlan hangképző mestere volt. Szombathelyen megalapította a *Schola Cantorum* intézményét nemcsak a liturgikus ének-zene, hanem eredeti céljaként, a papi hivatások ápolására.

Dr. Szakos Gyula püspök atya, aki egykor maga is a *Schola Cantorum Sabariensis-ben* énekelt, Loizi bácsi halála után így nyilatkozott: *„Én nem érte, hanem hozzá imádkozom!"* Jól kérte, mert mindig meghallgattatásra talált. Vagyunk-e annyira alázatos és összetört szívűek, hogy Loizi bácsi által minket is meghallgat az Úr?

[Dr. Pem László]

Máriaremetére indulunk

Az idei május 1-jei egyházmegyei zarándoklat helyszíne Budapest-Máriaremete lesz (Kisboldogasszony-plébániatemplom, 1029 Budapest, Templomkert 1.). Máriaremete a főváros lakosságának máig kedves és látogatott búcsújáró helye. Fő búcsúi: Szentháromság vasárnapja és Kisasszony napja, szeptember 8-a.

Budapest-Máriaremete Pest megyében, az egykor önálló Pesthidegkút területén lévő kegyhely, Boldogasszony búcsújáróhelye. Az 1760-as évek elején a mai Svájc területéről egy Thalwieser Katalin nevű asszony telepedett le Pesthidegkúton. Még hazájában nagy tisztelője volt a híres einsiedelni Máriának, amelynek másolatát magával hozta. Úgy érezte, hogy kiegyensúlyozott és boldog házasságát a Boldogságos Szűznek köszönheti, ezért a képet a faluhoz közel egy tölgyfára függesztette. Az erdőt járó emberek és a pásztorok sokat imádkoztak előtte.

A századforduló tájékán egy budai polgárasszony a kép előtt imádkozva visszanyerte szeme világát. Ennek hírére a 19. század első felében indult meg a búcsújárás. A falu földesura, Terstyánszky Ignác előbb fa, később pedig kőkápolnát építtetett azon a helyen. Ettől kezdve indultak nagyobb zarándoklatok a Remete Mária kegyszobrához. A mai nagyméretű, neogótikus templomot Schömer Ferenc építette 1899-ben.

A máriaremetei templom jellegzetessége, hogy szentélyében, az oltár mögött megőrizték azt a fatörzset, amelyen a kegykép függött. A templomban a búcsújárás jelentőségéhez méltó liturgikus teret alakítottak ki, de a régi neogótikus oltár a Szűzanya szobrával megmaradt.

A kibontakozó Mária-tisztelet jele a 18–19. század fordulóján a kegykép számára készített copf stílusú, aranyozott fakeret. A kép és a hely a „remete" nevet a svájci Einsiedelnről, a kultusz eredeti helyéről nyerte. A megmaradt néhány 19. századi fogadalmi tárgy közül különösen figyelemre méltó az 1838-as pest-budai árvíz alkalmából felajánlott fogadalmi kép, amelyen az óbudai Selyemgombolyító látható.

(Forrás: Barna Gábor: Búcsújáró és kegyhelyek Magyarországon)

A zarándoklat programja:

- **11.00** Püspöki szentmise a templom melletti szabadtéri oltáránál
- **12.30** Lehetőség ebédre és szabad program
- **13.30** Szentségimádás a szabadtéri oltárnál vagy keresztútjárási lehetőség
- **15.00** Májusi litánia a szabadtéri oltárnál

A csoportos és az egyéni zarándokok számára – amennyiben a Püspöki Hivatalban regisztrálva vannak – zarándokcsomag igényelhető. A zarándokcsomagokat április 15-től lehet majd átvenni a püspökségen. A csomag ára 600 Ft.

„Te vagy ez az ember!”

7. rész – Nátán próféta

A próféta, görögül prophétész, latinul prophaeta szó jelentése: Istentől meghívott, az ő akaratát közvetítő személy, hírnök, szóvivő, beszélő. A szó a görög prophanai, „valakinek a színe előtt szólni, valaki helyett szólni” szóból származik. Jelen rovatunk célja az, hogy bemutassunk néhány ószövetségi prófétát, munkásságukat és legfontosabb jövendöléseiket.

Nátán prófétával Dávid király történetében találkozunk. Nevének jelentése: Isten adta. A próféta három jelentős szerepét ismerjük Dávid király életével kapcsolatban: egy ígéretet közvetít neki, kemény szemrehányásban részesíti, végül szerepet vállal a trónutódlással kapcsolatban.

Ház vagy dinasztia?

Dávid Betlehemből származott, Sámuel próféta kente királlyá, éveken át menekült, bujdosott, míg végül először Júda, majd egész Izrael királya lett. Elfoglalta Jeruzsálemet, és fővárosává tette. Ide hozatta Jahve jelenlétének szimbólumát, a szövetség ládáját. Ekkor jelentette be Nátán prófétának: *„Nézd, magam cédrus fából készült házban lakom, az Úr ládája meg sátorban lakik.”* Nátán helyesli Dávid szándékát, hogy templomot akar építeni az Úrnak: *„Vigyél véghez mindent, ami szándékodban van, mert veled van az Úr.”* Azonban még azon éjszaka szózatot intézett az Úr Nátánhoz: *„Menj, és mondd meg szolgámnak Dávidnak: Ezt mondja az Úr: Te akarsz nekem házat építeni lakóhelyemül? Azóta, hogy kivezettem Izrael fiait Egyiptomból, sose laktam házban mind a mai napig, hanem ide-oda vándoroltam egy sátorban (...) Nagy nevet szerzek neked (...) házad és királyságod örökre fennmarad színem előtt, trónod örökre szilárd marad.” (2 Sám 7, 1-17)*

Az Ószövetség legszebb példabeszéde

Dávid hadserege Joáb vezetésével Rabba városát ostromolta (a mai Amman, Jordánia fővárosa). Maga Dávid Jeruzsálemben maradt. A déli pihenő után a királyi palota tetőteraszáról meglátott egy asszonyt, amint éppen fürdött. Nagyon szép asszony volt. Dávid értesüléseket szerzett az asszony felől. Így tájékoztatták: Batseba az, Eliám leánya, a hettita Urija felesége. Ő a hadsereg egyik tisztje volt, amely Rabbát ostromolta. Dávid elhívatta Batsebát, és együtt hált vele. Az asszony várandós lett, és ezt megüzente Dávidnak.

Ekkor Dávid üzenetet küldött Joábnak: *„Küldd nekem haza a hettita Uriját!”* Urija elment Dávidhoz, aki érdeklődött, hogy áll a dolog a hadakozással, majd ezt mondta Urijának: *„Menj haza házadba.”* De Urija a palota kapuja előtt ura szolgái között tért nyugovóra. A második és a harmadik napon is ezt tette. Urija meg is magyarázta: a hadsereg Joábbal a mezőn alszik, hát akkor hogyan mehetnék házamba enni, inni és asszonyommal hálni. Ekkor Dávid levelet írt Joábnak, amelyet maga Urija vitt el: *„Állítsátok Uriját előre, ahol leginkább tombol a harc, azután húzódjatok vissza tőle.”* Joáb a parancsnak megfelelően cselekedett. Uriját megölték a várfalnál. Joáb hírnököt küldött Dávidhoz, és jelentette a sikertelen ostromot. Dávid haragra gerjedt, de a hírvivő ezt mondta: *„Szolgád, a hettita Urija is elesett.”* Erre Dávid lecsendesedett. Batseba meggyászolta férjét, majd a gyász után Dávid felesége lett, és fiút szült neki.

Ekkor avatkozik be Nátán. Bemegy Dávidhoz, és elmondja: *„Egy városban élt két ember. Az egyik gazdag volt, a másik szegény. A gazdagnak rengeteg juha, kecskéje és barma volt. A szegénynek azonban nem volt egyebe, csak egy kis bárányа, vette magának. Etette, úgy hogy megnőtt, vele magával és gyermekeivel élt. Evett a kenyeréből és ivott a poharából. Az ölében aludt, s olyan volt, mintha lánya lett volna. Egyszer vendég érkezett a gazdag emberhez. De nem tudta rászánni magát, hogy a juhai vagy barmai közül egyet is elvegyen, és a vendégnek, aki érkezett, elkészítse. Ezért elvette a szegény ember bárányát, és azt*

Nátán próféta és Dávid király élete több ponton fonodott össze

készítette el vendégének.” Dávid haragra gerjedt az ember ellen, és ezt mondta Nátánnak: *„Amint igaz, hogy az Úr él: az az ember, aki ilyet tesz, az a halál fia. A bárányt négyszeresen vissza kell fizetnie, amiért így tett, és nem volt kímélettel.”* Erre Nátán így szól Dávidhoz: *„Magad vagy ez az ember! (...) Miért vetetted hát meg az Urat, s tettél olyat, ami gonosznak számít az Úr szemében? Kard által elveszítetted a hettita Uriját, hogy feleségül vedd feleségét. Igen, elveszítetted az ammoniták kardja által...” (2 Sám 12,1-13).* Batseba első fia meghalt. Második fia Salamon lesz.

Utódlási intrika

Dávid megöregedett. A sunemi Abiság gondozta, melegítette öreg korában. A lány igen szép volt, gondját viselte a királynak és szolgálta, a király azonban nem hált vele. Ezen idő alatt Dávid fia Adoniás király akart lenni. Ekkor lépett közbe Nátán minden tekintélyével Salamon javára. Arra kéri Batsebát, hogy menjen be Dávidhoz, a királyt emlékeztesse esküjére, amelyet neki tett, és Salamont jelölje ki utódjának. Ezután maga Nátán is bement a királyhoz. Így lett Salamon a király. Adoniást későbbi próbálkozása miatt kivégezték.

[Dr. Gyürki László]

Lelkivezető

Kedves gyermekem, úgy ír, mintha valami nagy baj történt volna. Mintha megijesztené a jövő. Milyen célja veszett el? És mi az a „minden terve", ami megsemmisült? Meg tudná-e fogalmazni az említett célt és a terveket? És el tudná-e mondani, hogyan vesztek el, és hogyan semmisültek meg?

Úgy gondolom, azt várja, hogy valaki döntsön maga helyett. De egyáltalán kell-e dönteni? Hiszen az élet nap mint nap elénk adja a feladatokat, s azokat – ha tetszik, ha nem – meg kell oldani. Néha ez jobban sikerül, néha kevésbé jól, néha egyáltalán nem. Ezek miatt veszítsem el a kedvem, és rágódjak rajta napokig? Mindenki így küzd, sőt küszködik. Van, aki bevallja, van aki leplezi.

„Az igaz ember a hitből él" – mondja Szent Pál. Mi igaz emberek vagyunk, mert a keresztségben megigazultunk Isten irgalmasságából. Isten gyermekének nincs oka a jövőtől való félelemre és a jelenben való szomorkodásra.

Persze vannak szomorú napok, de azok is elmúlnak, akárcsak a vidám napok. Ajánlom, tanulmányozza a Lelkigyakorlatos könyvben a *„Szellemek megkülönböztetésének szabályait."* Ez nagyon segít nekünk abban, hogy kezelni tudjuk bensőnk hullámzó, változékony állapotát.

Ha az ember lelkébe már egy gyönyörű táj, egy szélesen hömpölygő folyó látványa képes békességet és pillanatnyi boldogságot hozni, mennyivel inkább a mi Urunk Szent Szívének szeretethullámai! Ő számtalan módon mutatja ki szeretetét irántunk. Az ő választottai vagyunk. Nem általánosságban, hanem egészen konkrétan. Ajánlom, hogy minden tervét és fontosnak tűnő célját Jézus szerető tekintete előtt vizsgálja meg. De tudja, hogy a cél igazából csak egy: Isten dicsőségének előmozdítása. Ha minden kisebb cél és terv ebbe az irányba mutat, nem veszik el belőlük semmi, ami üdvösségünket szolgálja. Ennek tudata nagy megnyugvás számunkra.

Ha őszintén keressük őt, napról napra, lépésről lépésre közelebb jutunk az Úrhoz, és minden tervünk valóra válik. Az Úr áldja meg, és lelkének fényességével vezesse! Imádsággal: Imre atya

A LELKIPÁSZTOR VÁLASZOL

A szentgyónás

Miért kell a papnak meggyónni a bűneinket? Miért nem elég az, ha valaki imádság közben megbánja bűneit?

A szentgyónás szentségében nem a papnak gyónjuk meg bűneinket, hanem Jézus Krisztusnak, s ő az, aki megbocsátja őket. A pap Jézus nevében és képviseletében van jelen. De miért szükséges a papi közvetítés? Ha röviden akarunk válaszolni, azt mondhatjuk, azért, mert Jézus így akarta. Ő volt az, aki az apostoloknak és az ő utódaiknak adta azt a feladatot, hogy a bűnbocsánatot közvetítsék (Jn 20,23). Az emberi közvetítés által válik ugyanis lehetségessé, hogy a bűnbocsánat megtapasztalható: látható és hallható legyen. A katekizmus ezt úgy fogalmazza meg, hogy a fölszentelt szolgálat *„biztosítja, hogy a szentségekben a Szentlélek által valóban Krisztus cselekszik az Egyház javára" (1120).* Ez persze nem azt jelenti, hogy Isten bocsánatát korlátok közé szorítanánk. Éppen ellenkezőleg! Az isteni bűnbocsánat éppen azáltal lesz könnyen elnyerhető, hogy bármely pap közvetítésével elérhető. A szentségekben a látható jelek mögött olyan láthatatlan kegyelem működik, amelyre egy adott élethelyzetben vagy keresztény életünkhöz egészében szükségünk van. Így a szentgyónásban Isten nem pusztán megtisztít minket bűneinktől, hanem támogat és megerősít a bűn elleni harcban. Ha ezekben a segítő kegyelmekben szeretnénk részesülni, a Jézus által alapított és Egyházára bízott szentségekhez járulunk, amelyek éppen jézusi alapításuknál és hatékonyságuknál fogva, s mivel bennük maga Jézus működik, megelőzik egyéni imádságainkat. (KEK 1123, 1127) **[Kürnyek Róbert]**

Van egy kérdése és szeretne rá választ kapni? Várjuk levelét az info@martinuskiado.hu vagy a sajto@martinus.hu e-mail címen, illetve a 94/513-191-es vagy a 30/659-7320-as telefonszámon. Kérdését személyesen is felteheti a Martinus Könyvesboltban.

Induló képzések Szombathelyen

A **hittanár-nevelőtanár** mesterképzést azoknak ajánlják, akik már katekéta vagy hittanári diplomával rendelkeznek. A mesterképzés egyetemi diplomával zárul, amely középiskolai oktatásra és hittan tantárgyból való érettségiztetésre is képesít. A levelező tagozaton félévenként hét konzultáció van. Jelentkezési határidő: **2013. május 31.**

A **katekéta és lelkipásztori munkatárs szakot** azoknak ajánlják, akik érettségivel rendelkeznek. A diploma – püspöki engedéllyel – katekézis végzésére és a lelkipásztorok munkáját segítő feladatok betöltésére képesít. A katekéta szak elvégzése után lehetőség nyílik a mesterképzés elvégzésére is, amely középiskolai hittanár-nevelőtanár képesítést ad. Jelentkezési határidő: **2013. május 30.**

A **kántorképző tanfolyamra** olyan 12 és 45 év közötti muzikális, jó zenei hallással, ritmusérzékkel, zongora vagy orgona előképzettséggel rendelkező fiatalokat, illetve férfiakat és nőket várnak, akik hivatást éreznek a szent zene szolgálatára. Az elméleti előadásokat félévente hét alkalommal, szombatonként tartják. A gyakorlati orgonaórák a tanárral történő személyes megbeszélés alapján lesznek. A képzési idő 4 év. Jelentkezési határidő: **2013. július 31.**

A jelentkezési lap – **mindhárom képzés esetében** – beszerezhető a következő címen:

Győri Hittudományi Főiskola Szombathelyi Hittanár-Nevelőtanár Szak (9700 Szombathely, Szily János utca 3.)

- Telefon/fax: 94/319-151;
- E-mail: kyrie@t-online.hu;
- Hivatali idő: hétfő–péntek, 8–14

A Szentatya április havi imaszándékai

Általános szándék (A liturgia mint életforrás): Hogy a hit nyilvános és imádságos megünneplése életforrás legyen a hívek számára.

Missziós szándék (Missziós egyházak): Hogy a missziós területek részegyházai a remény és a feltámadás jelei legyenek.

HUMOR

Az általános iskolásoknak a tejről kell dolgozatot írni. Minden gyerek legalább egyoldalas dolgozatot ad be, de Móricka csupán két sort írt.

A tanár szigorúan kérdőre vonja:

– Hát te miért írtál ilyen keveset a tejről?

– Bocsánat, tanár úr – mentegetőzik Móricka –, én a sűrített tejről írtam.

Martinus

Főszerkesztő: Ipacs Bence • **Főszerkesztő-helyettes:** Teklits Tamás • **Szerkesztők:** Csuti-Mátyás Zsófia, Déri Péter, Horváth István Sándor, H. Pezenhófer Brigitta, Salamon Viktória • **Nyomdai kivitelezés:** Premier Nyomda Kft. (1117 Budapest, Budafoki út 64.) • **Felelős vezető:** Hlinka Zsolt • **Megrendelés száma:** 73171/2 • 2013. március • **Kiadó:** Martinus Könyv- és Folyóirat Kiadó (9700 Szombathely, Berzsenyi Dániel tér 3.) • Telefon: 94/513-191 • E-mail: info@martinuskiado.hu • Internet: www.martinuskiado.hu • **Felelős kiadó:** Teklits Tamás igazgató • **ISSN 2060-145X** • Az újságban található cikkek a forrás megjelölésével szabadon felhasználhatók.